

РЕШЕНИЕ

№ 321

гр. София, 09.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-13, в закрито заседание на девети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Владимир Вълков

като разгледа докладваното от Владимир Вълков Търговско дело № 20231100900386 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.25 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) във вр. с чл.274 и сл. от ГПК.

Образувано е по жалба на В. Г. М., представлявана от адв. Л.М. срещу отказ № 20230208192008/10.02.2023 г. на длъжностно лице по регистрация при Агенция по вписванията да бъде вписано заличаване на съдружник. В жалбата се оспорва извода на длъжностното лице по регистрацията, че съдружникът не е легитимиран да иска заличаването си, чийто интерес е обоснован с неблагоприятни последици за бившия съдружник и черпене на права от дружеството от неговото собствено противоправно поведение. Смята за приложима по аналогия нормата на чл. 141 ал. 5 ТЗ. Оспорва да е необходимо уреждане на имуществени последици от прекратеното участие. Позовава се на съдебна практика в тази насока.

В отговор по жалбата при условията на чл. 25 ал. 2 изр. трето ЗТРРЮЛНЦ Агенция по вписванията, представлявана от юрисконсулт С.К., възпроизвежда изложените съображения и в постановения отказ съображения. В допълнение застъпва теза, че нормата на чл. 141 ал. 5 ТЗ е изключение, което изключва възможността да бъде прилагана по аналогия. Позовава се и на съдебна практика в тази насока. Претендира и юрисконсултско възнаграждение в размер на 150 лв.

По допустимостта на жалбата

Частната жалба е подадена от името на заявителя, от чието име е иницирано и регистърното производство, против подлежащ на обжалване акт и в установения едноседмичен срок. Внесена е и дължимата държавна такса. Ето защо, налице са предпоставките за разглеждане законосъобразността на оспорения акт.

По основателността на жалбата.

От достъпното в електронната система на търговския регистър заявление А4 № 20230208192008 се установява поискано от адв. Л.М., легитимирал се с пълномощно, изходящо от В. Г. М., упълномощителят да бъде заличен като съдружник в дружеството.

В обосновка на постановения отказ длъжностното лице по регистрацията приема, че заявлението не изхожда от оправомощено лице - законът не допуска прекратил участието си съдружник сам да заяви заличаването си като такъв, а по същество. По същество са изложени съображения, че макар и прекратяването да е настъпило, неговото вписване предполага взето от общото събрание решение за уреждане съдбата на освободените дялове, попълване на капитала и промяна в дружествения договор в зависимост от взетите решения. Прието е, че отчитането на тези обстоятелства се налага от публичния интерес, произтичащ от осигуряване покритие на дружествения капитал след прекратеното членствено правоотношение. Сочи също така, че всяка промяна на имената на съдружниците предполага изменение и на новоприет дружествен договор, екземпляр от който следва да бъде представен от представляващия дружеството, което в случая не е направено.

При тези обстоятелства от правна страна съдът намира следното:

Възложените на длъжностното лице по вписванията компетенции обезпечават обществения интерес за осигуряване достоверност на утвърдени от закона обстоятелства, чието огласяване предписва законът. В тази насока и нормата на чл. 21 т. 4 ЗТРРЮЛНЦ ангажира длъжностното лице непосредствено да се увери, че са се проявили фактите, от които законът извлича заявеното за вписване обстоятелство. Законът изрично указва и средството за постигане на този общественозначим резултат – заявено искане от достоверен източник (чл. 15 ЗТРРЮЛНЦ) и надлежно документирані обстоятелства (чл. 21 т. 5 ЗТРРЮЛНЦ).

Спорен в съдебната практика е въпросът дали бившият съдружник е легитимиран да поиска заличаването си. Това противоречие е предмет и на тълкувателно дело № 1/2020 г. на ОСТК на ВКС, но настоящият състав споделя практиката, допускаща тази възможност по следните съображения.

Самият закон изисква срочно заявяване за вписване на настъпила промяна – чл. 6 ЗТРРЮЛНЦ, което задължения пряко ангажира законния представител на дружеството. Фигурирането на съдружника в търговския регистър без да съществува членствено правоотношение компрометира очакваната от регистъра актуалност на огласената информация. Всяко утвърдено със закон задължение е правен способ за постигане на законоустановена цел, а средство за това е осигурен механизъм за изпълнение на вмененото задължение. Липсва регламентация на механизъм, който да осигури тази цел при бездействието на законния представител на дружеството, да заяви за вписване настъпилата промяна.

Настоящият състав приема, че както възможността за прекратяване на участието в дружеството, така и оповестяването на това обстоятелство произтичат пряко от свободата на сдружаване, която по необходимост включва и възможността бившият съдружник да се разграничи от дружеството. Принудителната привръзка било то и формално съществуваща, накърнява свободата на сдружаване в очертания смисъл. Ето защо налице е защитим от закона **пряк личен интерес** за бившия съдружник да изиска заличаването си от търговския регистър.

От друга страна макар и капиталово, дружеството с ограничена отговорност е с изразен персонален характер. От тази гледна точка именно самият закон държи сметка за имената на съдружниците – правните субекти, осъществяващи опосредено търговска дейност чрез дружеството. Общественият интерес налага яснота дали зад дейността на фингираната личност стоят обявените в регистъра самостоятелни правни субекти. Оповестените в регистъра, но несъответстващи на действителността обстоятелства създават **привидност** в противовес на принципа на публичност. Раздорът във вътрешните отношения индицира проблем във функционирането на дружеството, а бездействието на останалите съдружници в рамките на значителен период от време е показателно за организационен проблем. Затова и създадената привидност в резултат на бездействието на самото дружество пряко засяга и интереса на третите лица – кредиторите на дружеството.

Освен това законът пряко ангажира дружеството да поддържа актуална информация за действителните собственици на капитала – чл. 65а ТЗ. Понеже не става дума за реализация на субективно право, а за изпълнение на публично задължение според настоящия състав нормативно лимитираният кръг от лица, легитимирани да инициират регистърното производство, съставлява гаранция за достоверност на отразяваните обстоятелства. Самият закон очаква лицето, пряко ангажирано да представлява търговеца, изрично да декларира достоверността на документално отразените обстоятелства – чл. 13 ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ. Бившият съдружник като пряко заинтересован от огласяване на това обстоятелство по изложените вече съображения се явява и достоверен източник на заявената информация.

Вярно е, че процедурни правила се прилагат са призвани да регламентират реализацията на непосредствено регламентирана процедура. Оттук обаче не може да бъде извлечена забрана за прилагане на закона по аналогия. Нормата на чл. 2 ГПК задължава съдилищата, а по силата на чл. 540 ГПК и всеки орган, ангажиран със съдействие за реализация на законен интерес, да го осигури. Пропускът на законодателя да регулира всички възможни хипотези не освобождава съда от ангажимента да осигури реализация на идентифицирането му. В тази насока е и изричното правило на чл. 5 ГПК. По тези съображения настоящият състав не намира пречка да приложи по аналогия и процесуална норма, когато това е необходимо, за да се осигури ефективна реализация на подобни по съдържанието си хипотези.

По изложените съображения настоящият състав счита, че липсата на изрично указана възможност прекратилият участието си съдружник да поиска вписване на това

обстоятелство сочи на празнота в закона, а не отразява принципно защитим публичен интерес. По аргумент и от чл. 15 ал. 1 т. 3 ЗТР изброените лица като легитимирани да иницират регистърно производство, не са лимитативно установени в специалния закон. Налице е легитимна цел – обезпечаване на публичност досежно подлежащо на вписване обстоятелство, за постигането на която прекратилият участието си съдружник е в състояние да допринесе при отчитане на възприета от специалния закон гаранция.

Нормата на чл. 141 ал. 5 ТЗ овластява отказалия се управител да поиска заличаването си от търговския регистър при бездействие на дружеството да предприеме необходимите действия и конституира представителния орган. Макар и тази възможност да е призвана да компенсира отсъствието на легитимен орган да иницира регистърното производство, налице е пълно припокриване преследвания интерес – в регистъра да бъде отразено актуалното състояние. Това се случва и след като на дружеството е обезпечена възможност да организира конституирането на изискуемия и по закон управителен орган. Аналогично стои въпросът и при чл. 125 ал. 2 ТЗ с оглед предписания минимален срок на предизвестие. Следователно налице е сходство в обстоятелствата – настъпила промяна и бездействие на легитимен орган да осигури огласяването ѝ при осигурена гаранция за достоверност. Ето защо настоящият състав не споделя съдебната практика, отричаща възможността напуснал съдружник да иницира регистърно производство за огласяване на настъпилото обстоятелство, обявено от закона за значимо и за третите лица.

Настоящият състав не споделя поддържаните в съдебната практика и развити от процесуалния представител на Агенция по вписванията съображения, че решението за съдбата на освободените дялове е предпоставка за вписване на заявеното обстоятелство. Като възлага в отговорност на регистърната администрация отстояването на обществен интерес законът определя и средството за това. Заявеното в случая искане касае промяна на вписано обстоятелство – заличаване на съдружник поради прекратено участие в дружество с ограничена отговорност. Съгласно чл. 125 ал. 2 ТЗ съдружникът може да прекрати участието си в дружеството с писмено предизвестие, направено най-малко 3 месеца преди датата на прекратяването. С оглед и правилото на чл. 14 ал. 1 ЗЗД предизвестieto произвежда придаденото му от закона значение с достигане на изявлението до неговия адресат – в случая търговското дружество. Следователно, обхватът на преценка в рамките на регистърното производство е ограничен до проявлението на така указаните от закона обстоятелства. От приложените документи към заявлението се установява, че потестативното право на едностранно прекратяване на участието в дружество с ограничена отговорност е надлежно упражнено – налице е нотариално удостоверение връчване на уведомление за прекратяване участието в дружеството чрез законния представител на дружеството на 23.06.2020 г. Предписаният от закона срок е изтекъл още преди датата на депозиране на заявлението.

Както бе посочено вече, нормата на чл. 21 т. 5 ЗТР ограничава обхвата на осъществяваната от длъжностното лице проверка до **възможността заявеното за вписване**

обстоятелство да настъпи при нормативно предписаните или договорно утвърдени предпоставки. След като законът свързва заявеното за вписване обстоятелство с очертаните обстоятелства – писмено предизвестие и изтекъл срок, настоящият състав не намира основание да смята, че в процедурата по вписване на това обстоятелство длъжностното лице дължи да обезпечи яснота и за съдбата на освободените дялове. Нито буквата, нито смисълът на закона ангажират длъжностното лице по регистрацията да изследва съдбата на освободените дялове при прекратено членство. Това задължение възниква само когато е поискано вписване на самостоятелно предвидени обстоятелства – вписване на нов съдружник.

Вярно е, че длъжностното лице дължи да гарантира обществен интерес, обусловен от осигурен от поддържане на адекватна имуществено, съответно на обявения размер на капитала. Законът обаче предпоставя проверката в тази насока от нарочно заявено искане за вписване на промяна в това обстоятелство. Освен, че липсва нормативно предписано изискване за едновременно заявяване напускането на съдружник с утвърждаване съдбата на освободения дял в капитала, такава необходимост не следва и от смисъла на закона. И по отношение на регистърното производство, охранително по своя характер, приложимо е правилото на чл. 6 ал. 2 ГПК – обемът на търсеното съдействие се определя от съдържанието на искането.

Отказът за вписване на промяната в състава на съдружниците не е в състояние да обезпечи законоустановената гаранция за интересите на кредиторите на дружеството с ограничена отговорност. Имущественото покритие на капитала не зависи от персонални състав на фигуриращите по партидата съдружници, а от наличието на парично оценени блага в патримониума на дружеството. Напусналият съдружник няма право върху вноската си в капитала, а върху съответна част от положителната разлика между активите и пасива в имуществото. Внесената или записана вноска продължава да ангажира съдружника и при напускане на дружеството. Възникналото парично задължение с факта на прекратеното членство определя съдружника като кредитор, но само ако и доколкото към този момент имуществото превишава стойността на задълженията на търговеца към неговите кредитори. Следователно длъжностното лице по регистрацията обективно не е в състояние да обезпечи икономическия интерес на кредиторите на дружеството, поради което и законът не очаква това от него. При това положение привидното участие в дружеството, какъвто резултат следва от неогласеното прекратяване на членственото правоотношение, не е годно да осигури допълнителна гаранция за имуществените интереси на кредиторите, а напротив – застрашава ги, поддържайки невярна представа за кръга на съдружниците.

Вярно е, че законът предписва огласяване на актуалния дружествен договор, но изрично **свързва** това задължение с **извършена в него промяна** – чл. 119 ал. 4 ТЗ. Вярно е, че прекратеното участие води до несъответствие между отразеното съдържание на този документ и действителното правно положение. Отстраняването на това противоречие, както отчита и длъжностното лице по регистрацията, предполага акт на общото събрание, който орган обаче не е овластен да се противопостави на желанието на съдружника да прекрати

участието си. Това обаче не е пречка за извършване на настъпила промяна. Законът изрично разграничава ефекта на заличаване на вписано обстоятелство (чл. 8 ЗТРРЮЛНЦ) от този на обявен акт (чл. 9 ЗТРРЮЛНЦ), ограничено до оповестяване съдържанието на конкретен документ. Следователно при бездействие на управителния орган огласяването на настъпила промяна със заличаването на несъществуващото обстоятелство предполага несъответствие, което обаче не засяга общественозначим върпос. Обявяването на актуалния устав е призвано да осветли вътрешните отношения между съдружниците, а изпълнението на това задължение предполага извършена от тях промяна. Съгласно чл. 9 ал. 2 ЗТРРЮЛНЦ обявяването на акта води до оповестяване на извършената промяна. Задължението за съдружниците да преуредят взаимоотношенията си възниква с прекратяване на членственото правоотношение, който факт обаче изключва възможността бившият вече съдружник да инициира и повлияе на развитието на този процес. Затова и задължението по чл. 119 ал. 4 ТЗ изрично се свързва със заявление за **вписване** – самостоятелно действие по отношение на исканото в случая заличаване на вписано обстоятелство, а не техническата дейност по отразяване на подлежащото на огласяване обстоятелство.

Следва да се посочи и че огласяването на настъпилата промяна осигурява в пълнота интересите на третите лица. За всички става ясно, че зад дейността на дружеството не стои напусналият съдружник. Третите лица, било то и кредитори, нямат предоставена от закона възможност да въздействат върху персоналния състав на търговското дружество. Именно оповестената промяна обезпечавя реална възможност кредиторите да преценят доколко неяснотата за съдбата на освободените при прекратеното членство дялове рефлектира върху интересите им и при необходимост – да предприемат съответните действия, за да ги защитят. При тези съображения настоящият състав приема, че несъответствието между съдържанието на обявения дружествен договор и действителните членове не обосновава принципно защитима причина да се поддържа привидност в обявеното в регистъра обстоятелство – че жалбоподателят е съдружник в дружеството.

Не на последно място в контекста на правото върху личните данни няма разумна причина те да бъдат оповестявани при отсъствие на предписаната за целта причина – съществуващо членствено правоотношение в дружество с ограничена отговорност. Като администратор на лични данни регистърната администрация дължи да зачете абсолютното право на субекта на данни да се противопостави на ползване на данните при отсъствие на предписано от закона основание за това (чл. 19 параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО).

По изложените съображения налице са основанията за отмяна на обжалвания отказ.

По разностите

Юрисконсултско възнаграждение се дължи доколкото са налице основания за ангажиране отговорността за разноси. Освен че Агенция по вписванията няма право на разноси в това производство – такова не произтича нито от буквата, нито от смисъла на чл. 25 ал. 6 ЗТРРЮЛНЦ, отговорността на жалбоподателя е изключена и предвид установения изход от спора. С оглед нормата на чл. 81 ГПК обаче настоящият състав се смята за обвързан да се произнесе с нарочен диспозитив по така предявеното искане.

Жалбоподателят не е предявил претенции за разноси, поради което безпредметно остава обсъждането дали такива му се дължат.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ № 20230208192008/10.02.2023 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията, търговски регистър.

УКАЗВА на основание чл. 25 ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ на длъжностното лице по регистрацията да впише обстоятелствата по заявление А4 вх. № 20230208192008.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на Агенция по вписванията по чл. 78 ал. 8 ГПК.

Решението не подлежи на обжалване.

Препис от решението да бъде изпратен на Агенция по вписванията, търговски регистър за изпълнение на дадените указания.

Съдия при Софийски градски съд: _____